

Norges Bank
Postboks 1179 Sentrum
0107 OSLO

Deres ref

Vår ref
21/5554 -7

Dato
27.06.2022

Oppfølging av arbeidet med klimarisiko etter Stortingets behandling av meldingen om Statens pensjonsfond 2022

Stortinget behandlet meldingen *Statens pensjonsfond 2022* 13. juni 2022, jf. Meld. St. 9 (2021-2022) og Innst. 443 S (2021-2022), se eget brev til Norges Bank. I meldingen la departementet opp til å styrke og videreutvikle arbeidet med klimarisiko i Statens pensjonsfond utland (SPU). Vurderingene og forslagene i meldingen fulgte i stor grad opp anbefalingene i rapporten «Klimarisiko og Oljefondet» fra ekspertgruppen ledet av Martin Skancke og Norges Banks brev henholdsvis 2. juli og 19. desember 2021.

Finanskomiteen understreker i sin innstilling at fondet ikke er et politisk virkemiddel, et prinsipp det er bred politisk enighet om og som skal ligge fast. Komiteen peker på at usikkerheten knyttet til klimaendringer og hvordan selskaper og den globale økonomien vil berøres, gir opphav til finansiell risiko som fondet som investor må håndtere. Komiteen viser til departementets vurdering av at håndteringen av klimarisiko i forvaltningen må ta utgangspunkt i fondets rolle som finansiell investor og at hovedtrekkene i investeringsstrategien og referanseindeksen bør ligge fast, herunder prinsippet om bred spredning av investeringene. Komiteen mener at en målrettet og effektiv eierskapsutøvelse er det sentrale virkemiddelet for å håndtere fondets klimarisiko. Komiteen viser videre til ekspertgruppens vurdering av at fondets mandat bør legge grunnlag for et høyt ambisjonsnivå i håndteringen av klimarisiko.

I punkt 1 nedenfor følger departementets utkast til endringer i aktuelle bestemmelser i mandatet for forvaltningen av SPU i tråd med meldingen og finanskomiteens innstilling. I punkt 2 omtales innramming av den klimarelaterte rapporteringen.

Utkast til endringer i mandatet for forvaltningen av SPU

Prinsipper for styring og måling av klimarisiko

Departementet skrev i meldingen at Norges Bank må tilnærme seg klimarisiko på en helhetlig og systematisk måte og fortsatt bør integrere vurderinger av klimarisiko i risikostyringen, investeringsbeslutningene og den ansvarlige forvaltningen.

Finanskomiteen viser i innstillingen til at som en langsiktig og universell investor med eierandeler i et betydelig antall selskaper globalt, har SPU en finansiell interesse av at selskapene tar hensyn til klimagassutslipp og naturødeleggelser i sin virksomhet, ettersom det kan medføre finansielle tap for andre deler av porteføljen. Et flertall i komiteen mener at Norges Bank bør følge den faglige utviklingen av klimajusterte aksjeindekser, men er enig i at disse ikke er investerbare for et stort fond som SPU. Et annet flertall i komiteen viser til at en bred, markedsvektet indeks vil være et godt utgangspunkt for å sikre at fondet er eksponert mot de mulighetene som oppstår. Finanskomiteen imøteser at arbeidet med klimarisiko i SPU styrkes, blant annet gjennom å benytte ulike målemetoder, herunder stresstester basert på scenarioer for fremtidig utvikling. Komiteen understreker at slik stresstesting skal inkludere et scenario som er i samsvar med en global oppvarming på 1,5 grader.

Departementet legger i tråd med dette opp til å ta inn et nytt fjerde ledd i mandatet § 3-3 Måling og styring av markedsrisiko som omfatter klimarisiko:

Kapittel 3 Verdivurdering, avkastningsmåling og styring, måling og kontroll av risiko

...

§ 3-3 Måling og styring av markedsrisiko

...

(4) Norges Bank skal fastsette prinsipper for styring og måling av klimarisiko. Målingene skal søke å fange opp relevant klimarisiko knyttet til de finansielle instrumentene som brukes i forvaltningen. Risikoen skal anslås ved hjelp av forskjellige metoder. Det skal gjennomføres stresstester basert på scenarioer for fremtidig utvikling, inkludert et scenario som er i samsvar med global oppvarming på 1,5 grader.

Forankring av den ansvarlige forvaltningen i et langsiktig mål

I meldingen vises det til at departementet deler både ekspertgruppens og Norges Banks syn om at den ansvarlige forvaltningen og eierskapsutøvelsen vil være sentralt i håndteringen av klimarisiko i SPU, blant annet på grunn av risikoens langsiktige og systemiske karakter. Finanskomiteen skriver i sin innstilling at en målrettet og effektiv eierskapsutøvelse er det sentrale virkemiddelet for å håndtere SPU's klimarisiko, gjennom å påvirke robustheten til selskapene fondet er investert i, samt bidra til å styrke finansmarkedenes generelle evne til å prise klimarisiko og redusere overgangsrisiko.

Departementet skrev i meldingen at den ansvarlige forvaltningen skal baseres på et langsiktig mål om at selskapene fondet er investert i, skal innrette virksomheten slik at den er forenlig med globale netto nullutslipp i tråd med Parisavtalen. Et flertall i finanskomiteen er enig i at det tas inn en slik bestemmelse i mandatet for SPU.

Departementet legger på denne bakgrunn opp til å ta inn en slik målformulering som nytt annet ledd i mandatet § 4-1 (endringer fremkommer i kursiv):

Kapittel 4. Ansvarlig forvaltningsvirksomhet

§ 4-1. Arbeidet med ansvarlig forvaltningsvirksomhet

...

(2) Bankens arbeid med ansvarlig forvaltningsvirksomhet skal baseres på et langsiktig mål om at selskapene i investeringsporteføljen innretter virksomheten slik at den er forenlig med globale netto nullutslipp i tråd med Parisavtalen.

Håndtering av klimarisiko skal reflekteres i bankens prinsipper for ansvarlig forvaltning

Departementet viste i meldingen til at ekspertgruppen anbefalte et krav i mandatet om at klimarisiko skal innarbeides særskilt i bankens egne prinsipper for ansvarlig forvaltningsvirksomhet og at disse skal reflektere hensynet til god håndtering av klimarisiko i tråd med internasjonalt anerkjente prinsipper og standarder.

Departementet delte ekspertgruppens syn om at dette vil støtte opp under at håndteringen av klimarisiko løpende videreutvikles etter hvert som ny kunnskap og praksis gir grunnlag for det. I innstillingen uttaler finanskomiteen at den imøteser at arbeidet med klimarisiko styrkes i SPU, blant annet gjennom at Norges Bank fastsetter prinsipper for styring og måling av klimarisiko.

Departementet legger i tråd med dette opp til følgende endring i mandatet § 4-2 tredje ledd (endringer fremkommer i kursiv):

Kapittel 4. Ansvarlig forvaltningsvirksomhet

...

§ 4-2. Prinsipper for ansvarlig forvaltningsvirksomhet

...

(3) Prinsippene skal baseres på hensynene til god selskapsstyring, miljø og samfunnsmessige forhold i forvaltningen i tråd med internasjonalt anerkjente prinsipper og standarder som FNs Global Compact, FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP), G20/ OECDs retningslinjer for selskapsstyring og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Prinsippene skal også reflektere hensynet til god håndtering av klimarisiko i tråd med internasjonalt anerkjente prinsipper og standarder.

Krav til rapportering om arbeidet med klimarisiko og jevnlig gjennomgang av den ansvarlige forvaltningen

I meldingen ble det vist til at åpenhet er en forutsetning for fondets legitimitet og tilliten til forvaltningen. I mandatet til banken legges det vekt på at det skal være størst mulig grad av åpenhet, innenfor rammen av en forsvarlig gjennomføring av forvaltningsoppdraget. Departementet viste til at Norges Bank fortsatt skal rapportere detaljert om den operative forvaltningen og etterlevelsen av konkrete mandatsbestemmelser.

Norges Banks arbeid med klimarisiko har utviklet seg over tid og er integrert i risikohåndteringen, investeringsprosessene og i den ansvarlige forvaltningen og bankens eierskapsarbeid. Banken rapporterer årlig om arbeidet med klimarisiko i den særskilte publikasjonen om ansvarlig forvaltning.

Departementet la i meldingen opp til at banken skal rapportere om arbeidet med klimarisiko i tråd med anerkjente prinsipper og standarder. Klimarapportering er et område i rask utvikling. Departementet legger i tråd med dette til grunn at bankens rapportering videreutvikles etter hvert som ny kunnskap og praksis gir grunnlag for det.

I tråd med meldingen og finanskomiteens innstilling må banken jevnlig rapportere om prinsipper og vurderinger som ligger til grunn for beslutninger om deltakelse i klimarelaterte initiativer.

Rapporteringen må videre gi innsikt i fondets klimarisiko målt ved ulike metoder. Departementet viste i meldingen til at Norges Bank allerede rapporterer om karbonavtrykket til selskapene fondet er investert og stresstester porteføljen opp mot ulike klimascenarier. Vi legger til grunn at banken fremover vil rapportere om dette i tråd med forventningene som fremkommer i meldingen og i henhold til TCFD-rammeverket. Det er også i tråd med ekspertgruppens anbefalinger. Dette inkluderer et scenario som er i samsvar med global oppvarming på 1,5 grader.

Departementet mener det vil være naturlig at banken rapporterer om fondets samlede eksponering mot selskaper som kan klassifiseres som klima- og miljøvennlige, i tillegg til andel klima- og miljørelaterte aktiviteter av selskapenes virksomhet. Begrenset og mangelfull datatilgang vanskeliggjør slik rapportering i dag, men rapporteringen må fremover ses i lys av utviklingen av tilgangen på data og standarder for bærekraftsrapportering, og da spesielt EUs taksonomi og hvordan dette rammeverket etter hvert kan anvendes. Rapporteringen må være hensiktsmessig.

Departementet la i meldingen videre opp til at det i mandatet stilles krav om jevnlig rapportering om bankens oppfølging av det langsiktige målet for den ansvarlige forvaltningen, om blant annet selskapenes fremoverskuende utslippsbaner. Slik rapportering skal være i tråd med ledende rammeverk internasjonalt på området. Et flertall i komiteen legger slik rapportering til grunn.

Departementet legger på denne bakgrunn opp til å utvide mandatet § 6-1 fjerde ledd bokstav h der det fremgår at arbeidet med klimarisiko skal belyses særskilt (endringer fremkommer i kursiv):

Kapittel 6. Offentlig rapportering

...

§ 6-1. Rapporteringskrav

...

(4)

...

h. Arbeidet med ansvarlig forvaltning, jf. kapittel 4, herunder bruken av virkemidler og virkningen av eierskapsarbeidet, samt hvordan prinsippene for ansvarlig forvaltning er integrert i forvaltningen. *Arbeidet med klimarisiko skal belyses særskilt, herunder resultater av stresstester og vurderinger av selskapenes fremoverskuende utslippsbaner, jf. også §§ 3-3 (4) og 4-1 (2). Måltall som søker å fange opp fondets eksponering mot klima- og miljørelatert virksomhet må inngå. Slik rapportering må være hensiktsmessig og bygge på og følge utviklingen av internasjonalt anerkjente standarder og metoder.* Rapporteringen skal forankres i hovedstyret.

Bestemmelsen er generell og favner vidt, og departementet legger til grunn at den også skal omfatte eventuelle klimarelaterte trusler og muligheter som oppstår for fondet, slik også ekspertgruppen peker på.

Departementets ambisjon er at fondet, innenfor rammene av å være et stort, statlig, globalt og langsiktig fond, er ledende på ansvarlig forvaltning. Departementet legger på bakgrunn av omtalen i meldingen og finanskomiteens innstilling opp til å utvide mandatet § 6-1 andre ledd bokstav e om at arbeidet med ansvarlig forvaltning skal gjennomgå jevnlig (endringer fremkommer i kursiv):

Kapittel 6. Offentlig rapportering

...

§ 6-1. Rapporteringskrav

...

(2) ...

e. *Gjennomgang av arbeidet med ansvarlig forvaltningsvirksomhet, herunder bruk av kjeden av virkemidler og hvordan ansvarlig forvaltningsvirksomhet er integrert i forvaltningen av investeringsporteføljen og i risikostyringen, jf. [§ 1-3](#) tredje ledd, [§ 3-3 fjerde ledd](#) og kapittel 4.*

Vi ber om eventuelle merknader fra Norges Bank innen 16. september 2022.

Med hilsen

Espen Erlandsen e.f.
ekspedisjonssjef

Runa Urheim
investeringsdirektør

Kopi
Norges Banks representantskap
Riksrevisjonen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer